

opusdei.org

Srdce rozohriate Slovom: život so Svätým Písmom (II)

Ježišova modlitba bola hlboko zakorenená v Božom slove. A tak to má byť i s naším dialógom s Bohom na ulici.

24.10.2017

Z evanjelií vieme, ako často Pán vo svojich kázňach poukazoval na Sväté Písmo. Pri jednej príležitosti hovoril zreteľne o svojom božstve, o tom, ako je jedno s Otcom (por. Ján 5,19...). Jeho poslucháči ho zmätene

poslúchali, dokonca boli pohoršení, keď im hovoril: „Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne.“ “ (Ján 5,39). Učenie, ktoré počúvali z Ježišových úst, chápali ako skúšku, ktorej musia čeliť pri svojej horlivosti o ochranu viery svojich otcov, lebo ich chápanie vecí ešte nedorástlo na vyššiu úroveň. Museli sa pripraviť, od toho istého Boha, na prijatie „celej pravdy“ (Ján 16,13): pravdy živej, pravdy v Osobe, ktorou je Ježiš Kristus. Preto cirkev povzbudzuje všetkých kresťanov, aby sa stále viac prehlbovali v „ nesmierne cennom poznaní Ježiša Krista (Flp 3,8) častým čítaním posvätných Písem.“[1]

Prelát Opus Dei nás povzbudzuje, aby sme znovu zamerali náš pohľad na „ osobu Ježiša Krista, ktorého túžime poznať, stretávať sa s ním a milovať ho.“[2] A pretože podľa slov svätého Hieronyma: „neznalosť Písma je neznalosť Krista“[3], Sväté

Písmo bude naberať na dôležitosti s tým, ako budeme postupovať na našej ceste kresťana, až „budeme dýchať s evanjeliom, s Božím slovom.“ [4] Pokiaľ je Sväté Písmo „dušou celej teológie“ [5], má byť tiež stredobodom nášho uvažovania a života. Ktosi povedal: „čo by sa stalo, keby sme zaobchádzali s Bibliou tak, ako zaobchádzame so svojim mobilom? Keby sme ju nosili stále so sebou – alebo len vreckové vydanie evanjelia – čo by sa stalo? Keby sme sa po ňu vracali v prípade, že ju zabudneme? – Keď zabudneš mobil a zistíš to, hneď sa ho vrátiš hľadať. Keby sme tak otvárali Bibliu niekoľkokrát denne a čítali Božie posolstvá, ktoré sú v nej obsiahnuté rovnako, ako čítame sms-ky? Čo by sa stalo?“ [6]

Od Písma k životu

Keď písal svätý Pavol Timotejovi, ktorý bol na čele cirkvi v Efeze,

pripomínal mu: „Od detstva poznáš Sväté písma, ktoré ti môžu dať poučenie na spásu skrze vieru, ktorá je v Kristovi Ježišovi. Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na poučanie, na usvedčovanie, na nápravu a na výchovu v spravodlivosti, aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo“ (2 Tim 3,15-17). Apoštol doslova hovorí, pokiaľ vychádzame z gréckeho textu, že Boží človek – ktorý žije z jeho Slova – je „vybavený“ k skutkom: má už všetko čo je potrebné k životu apoštola. Priamejšie to hovorí žalmista, keď rozjíma na Božím slovom v Žalme 119: Zákon Tvojich úst je mi drahší ako tisíce hrivien zlata alebo striebra (Žal 119[118],72).

Ježiš nás volá, aby sme sa s ním stotožnili, aby sme v ňom žili. A čaká na nás, ako často hovoril svätý Josemaría, v „chlebe a slove“[7]: v tichosti a účinne v eucharistii a

otvorený k rozhovoru, modlitbe. Tento dialóg, i keď sa týka mnoho vecí nášho každodenného života, nachádza svoj najvnútornejší stred v Písme. Taká bola Ježišova modlitba: hlboko zakorenená v Božom slove. A taká má byť i naša modlitba. „Keď otvoríš sväté evanjelium, uvedom si, že musíš nielen poznať, ale aj prežívať Kristove skutky a výroky, o ktorých sa tam hovorí. Na každej stránke sú zhromaždené jednotlivé podrobnosti preto, aby si ich zhmotnil pri konkrétnych okolnostiach vlastného života. Pán povolal nás katolíkov, aby sme kráčali v jeho tesnej blízkosti a aby sme vo Svätom Písme nachádzali nielen život Ježiša Krista, ale aj objavili svoj vlastný. Taktiež sa musíš naučiť pýtať sa ako apoštol plný lásky: „Pane, čo žiadaš, aby som pre Teba urobil?“ „Božiu vôľu“ – má znieť zo všetkých rozhodnutí v tvojej duši. Otváraj teda každý deň evanjelium, aby sa jeho čítanie a prežívanie stali

tvojou konkrétnou úlohou. Tak konali svätci.“[8]

„Viva lectio est vita bonorum“[9], hovoril svätý Gregor Velký: „Život svätých je živé čítanie Písma.“

Čítanie vtelené a premenené v gestá, slová a skutky. Pokiaľ cirkevní otcovia hovorili, že Vtelením sa Božie slovo priblížilo[10], i v životoch svätých sa približuje – Ježiš: Božie slovo sa stáva maličkým, aby sa potom rozšírilo po svete svojimi slovami a skutkami. Tak, ako sa v dejinách striedajú generácie kresťanov, „deň dňu o tom podáva správu a noc noci to dáva na známosť (...) Po celej zemi rozlieha sa ich hlas a ich slová až po končiny sveta.“ (Žal 19[18],3.5).

Určite nie je náhoda, ako píše Benedikt XVI., „že veľké spirituality, ktoré poznamenali dejiny cirkvi, sa zrodili z výslovného vzťahu k Písmu“[11]: sila týchto vetiev veľkého

stromu cirkvi sa odvodzuje „z moci Božieho Ducha“, (Rim 15,19), ktorý skúma všetko, i Božie hlbiny (1 Kor 2,10). Tak je to i s osobnými obráteniami a životmi vedenými v hlbokkej a zároveň obyčajnej svätosti. Prechádzajú dejinami bez povšimnutia, ich mocný vplyv je im nadradený a iba Boh o ňom vie: „Dejiny sú plné skrytých svätých!“^[12] Oni všetci sa sýtia Písmom: nielen z chleba žije človek, „ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.“ (Mt 4,4).

Obohacovať sa jeho slovami

Aby sa Božie slovo stalo pokrmom našich duší, musíme byť pripravení poslúchať, a to dokonca i vtedy, keď úplne nerozumieme, čo nám Boh chce povedať. Je možné, že na počiatku apoštoli úplne nerozumeli eucharistickej reči Pána v Kafarnaume, ale svätý Peter mu v mene ostatných – ale i v našom mene

-, odpovedal: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života.“ (Ján 6,68). I Panna Mária nerozumela vždy všetkému, čo Ježiš konal a hovoril, ale v tichosti ho poslúchala a premýšľala o tom: „... A jeho matka zachovávala všetky slová vo svojom srdci“ (Lk 2,51).

Pápež František hovorí, „Všetci sa môžeme trochu zlepšiť v tejto veci: stať sa lepšími poslucháčmi Božieho slova, aby sme sa ochudobnili o naše slová a súčasne sa obohatili o jeho slová. Myslím na kňaza, ktorého úlohou je kázať. Ako môže kázať, keď predtým neotvoril svoje srdce a nenaslúchal v tichosti Božiemu slovu? (...) Myslím na otca a matku, ktorí sú prvými vychovávateľmi: ako môžu vychovávať, keď ich svedomie nie je ožarované Božím slovom, keď spôsob ich myslenia a konania nie je vedený Slovom? (...) A myslím na katechétoch a všetkých

vychovávateľov: pokiaľ nie je ich srdce zapálené Slovom, ako môžu zapáliť srdcia ostatných, detí, mladých ľudí, dospelých? Nestačí Sväté Písmo čítať, je potrebné naslúchať Ježišovi, ktorý v ňom hovorí.“ [13] Pokiaľ sa budeme vždy snažiť rásť v tomto postoji, ktorý je živý tak štúdiom ako aj duchovným čítaním, budeme môcť stále viac hovoriť s prorokom Jeremiášom: „Našli sa tvoje slová a zjedol som ich, tvoje slová sú mi radosťou a slasťou srdca...“ (Jr 15,16).

Čítanie a meditácia Písma si vyžaduje čas a pokoj. „V Božej prítomnosti pri pokojnom čítaní textu, je dobré sa napríklad opýtať: ,Pane, čo hovorí tento text mne? Čo chceš zmeniť v mojom živote? Čo sa mi v tomto texte prieči? Prečo ma práve toto nezaujíma?´ alebo ,Čo sa mi páči? Čo vo mne toto Slovo vyvoláva? Čo ma priťahuje? Prečo ma to priťahuje?´“ [14]

Pri rozhovoroch či vyučovaní s obsahom kázní, sú ľudia vďační, ak sa uvádzajú citácie Písma. Tieto citácie však nesmú byť len strohou ozdobou či akousi pomôckou k uvažovaniu o nejakej téme. Božie slovo má byť oporou a má ožiariť to, o čom sa hovorí. Posvätný text má byť zabalený teplom toho, kto ho študoval a uvažoval nad ním svojou myslou i srdcom.

Je potrebné tiež naslúchať tam, kde Ježiš mlčí. Ako nedávno napísal emeritný pápež Benedikt XVI., „Z evanjelií vieme, že Ježiš často trávil čas v noci ‚na hore´, v modlitbe, v rozhovore s Otcom. Vieme, že Ježišove slová majú svoj pôvod v tichu, a práve v ňom Ježiš dospieval. Preto je logické, že jeho slovu môžeme správne porozumieť vtedy, keď i my vstúpime do jeho mlčania: keď sa mu naučíme naslúchať z jeho mlčania. Určite sú potrebné k správnej interpretácii Ježišových slov

znalosti z histórie, ktoré nás učia porozumieť dobe a jazyku daného historického okamihu. Ale to samo osebe nestačí, pokiaľ chceme pochopiť hĺbku Pánovho posolstva. Keď dnes čítame komentáre k evanjeliám, čím ďalej tým viac rozsiahlejšie, sme nakoniec sklamaní. Dozvieme sa veľa o danej dobe, zoznámime sa s množstvom teórií, avšak to nijako neprispieva k pochopeniu textu. Človek si nakoniec povie, že v tom nadmernom počte slov chýba niečo základné: vstúpiť do Ježišovho mlčania, kde sa rodí jeho slovo. Pokiaľ nedokážeme vstúpiť do toho ticha, dostane sa k nám len zdanie toho slova a v skutočnosti mu neporozumieme.“[15]

Z rúk svätého Josemaríu

„Každý svätec predstavuje akýsi lúč svetla, ktorý prúdi z Božieho slova.“[16] A v Diele dostáva evanjelium zvláštne svetlo z učenia a

životných skúseností svätého Josemaríu. Ako on, i my vstupujeme do Ježišovho života „ako ďalšia osoba“: sme Jozefom, Šimonom, Natanaelom, Šimonom Cyrenejským, Máriou Magdalénou ... a hlavne samotným Kristom, deťmi v Synovi. Hovorí sa, že aj keď môžeš zahnať hlad nejakého človeka tým, že mu dáš rybu, oveľa vyššiu hodnotu pre neho má, keď ho naučíš loviť ryby. Podobne i svätý Josemaría nám nenechal iba svoje poznámky k svätému textu, ale nás i naučil ho čítať: ako dieťa nad ním uvažovať. Jeho učenie nám pomáha prehĺbovať naše znalosti evanjelia a evanjelium nám pomáha lepšie pochopiť ducha, ktorého mu vložil Boh, ktorý je „starý ako samotné evanjelium a ako evanjelium nové.“[17] Preto napríklad niektoré formy kresťanskej formácie začínajú komentovaným čítaním evanjelia. A preto sa v centrách Diela zakončuje deň

jednoduchým a krátkym
komentárom evanjelia toho dňa.

Už v roku 1933 si svätý Josemaría
stručne okomentoval výber 112
textov Nového zákona. Bola to
zbierka ôsmich rukou napísaných
kartičiek s názvom: „Slová Nového
zákona, často opakované a
meditované.“ [18]

Každá mala nejaký index, na papieri
alebo priamo v mysli: Ježišove slová
a gestá, epizódy či dialógy, ktoré k
nám prehovárajú, ich počúvanie
alebo čítanie nás jedného dňa osvieti,
bez toho, aby sa jednalo o nejakú
zvláštnu udalosť. V určitom okamihu,
v prostredí našej duše alebo

za určitých okolností ... Možno boli
odpoveďou na niečo, čo sme hľadali,
čo nás prekvapilo alebo čo nám
prinieslo bezpečie. Posilní nás to vo
viere, na našej ceste v láske. Čítanie
evanjelia nám veľmi prospieva i v

rámci liturgie: niekedy nám verš z
Nového zákona pomôže

pri meditácii počas dňa a stane sa
prostriedkom na uchovanie si Božej
prítomnosti.

Panna Mária nás na tejto ceste
sprevádza, aby sme spoznali Krista a
nasledovali ho zblízka, ako prvých
dvanásť apoštolov [19]: „Mária, žena,
ktorá vieš počúvať, pomôž, aby sme
počuli, aby sme započuli slovo tvojho
syna Ježiša uprostred tisícov slov
tohto sveta (...) Mária, žena, ktorá
vieš rozhodovať, osvieť našu myseľ a
naše srdce, aby sme sa dokázali
riadiť slovom tvojho syna Ježiša bez
zaváhania (...) Mária, žena činu, učiň,
aby naše ruky i nohy kráčali „rýchlo“
k druhým ľuďom, aby prinášali
kresťanskú lásku a lásku tvojho syna
Ježiša, aby prinášali ako ty, svetlo
evanjelia do sveta.“ [20]

Guillaume Derville

* * *

[1] II. vatikánsky koncil, dogm. konst. Dei Verbum (18-XI-1965), 25

[2] F. Ocáriz, Pastiersky list, 14-II-2017, 8

[3] Svätý Hieronym, Comentariorum in Isaiam, Prólogo (PL 24, 17)

[4] F. Ocáriz, Pastiersky list, 5-IV-2017

[5] II. vatikánsky koncil, Decreto Optatam Totius (28-X-1965), 16

[6] František, Angelus, 5-III-2017

[7] Svätý Josemaría, Íst s Kristom, 122

[8] Svätý Josemaría, Vyhňa, n. 754

[9] Svätý Gregor Velký, Moralia in Job 24,8,16: PL 76, 295

[10] Por. Benedikt XVI., Ap. exhortácia Verbum Domini (30-IX-2010), 12

[11] Benedikt XVI., Verbum Domini,
48

[12] František, Kázeň z Domu sv.
Marty, 11-V-2017

[13] František, Predhovor, 4-X-2013

[14] František, Ap. exhortácia
Evangelii Gaudium (24-XI-2013), 153

[15] Benedikt XVI., epilóg k druhému
anglickému vydaniu, R. Sarah - Síla
ticha (Fayard, 2016; Ignatius, 2017)

[16] Benedikt XVI., Verbum Domini,
48

[17] Svätý Josemaría, Dopis 9-I-1932,
91 (citované v E. Burkhardt – J. López,
Každodenný život a svätosť v učení
svätého Josemaríu, Rialp, Madrid
2010, sv. I, str. 17)

[18] Por. Francisco Varo, San
Josemaría Escrivá de Balaguer,
“Palabras del Nuevo Testamento,
repetidas veces meditadas. Junio –

1933”, v *Studia et Documenta* 1
(2007) 259-286

[19] Por. Svätý Josemaría, *Boží priatelia*, 299

[20] František, *Modlitba k Márii*, 31-
V-2013

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/srdce-rozohriate-slovom-
zivot-so-svatym-pismom-ii/](https://opusdei.org/sk-sk/article/srdce-rozohriate-slovom-zivot-so-svatym-pismom-ii/) (26.03.2025)